

S Ö Z L Ü K

A

Âciz düşmek	Bir olay karşısında çaresiz kalmak.
Adâlet	Herkesin hakkını verme, doğru hüküm.
Ahenk	Uygunluk, uyum, düzen.
Âhir zaman	Son zaman.
Âlem	Dünya.
Arsa	Üzerinde bina yapılacak toprak parçası.
Asil	Soylu.
Aşiret	Aynı soydan gelen, göçebe topluluk.
Avantaj	Üstünlük, fayda, kâr.
Avlu	Binanın ortasında veya önünde etrafı çevrili, üstü açık kısım.
Aza	Organ, vücudun bir parçası.
Azık	Yiyecek şeyler, gıda, besin, yolculuk için hazırlanan şeyler.
Azîz	Kıymetli, değerli, saygıdeğer.

B

Bâtil	Boş ve mânasız olan, yanlış olan, gerçeğe uymayan, çürük.
Bedelini ödemek	Ücretini, karşılığını vermek.
Beddua	Duanın zıddı, birinin kötülüğünü istemek.

Belig	Güzel ifade, açık ifade.
Bencillik	Sadece kendisini düşünmek, egoistlik.
Bereket	Bolluk, gürlük.
Beyan etmek	Bildirmek, açıklamak, konuşmak.
Biat etmek	Uymak, bağlanmak.
Boykot	Geçici veya sürekli ilişkileri kesme.
Böbürlenmek	Büyükmek, kibirlenmek.
Budizm	Buda tarafından kurulan bâtil bir uzakdoğu dini.
Buyurmak	Söylemek, gelmek.

C

Cehâlet	Bilgisizlik.
Cesur	Cesaretli, korkusuz.
Cimri	Elinde para olduğu halde harcamayan, eli sıkı, pinti.
Cömert	Başkalarına yardımdan kaçınmayan kimse, eli açık, yardımsever.
Cünüp olmak	Gusül abdesti alacak hale gelmek.

Ç

Çan	Madenden yapılmış, vurulduğunda çınlayan âlet.
Çiftlik	Tarım ve hayvancılık yapılan, içinde binalar bulunan arazi, yer.

D

Davet etmek	Çağırarak.
Dağın eteği	Dağın alt kısmı.
Defnetmek	Gömmek, ölüyü mezara koymak.
Deve	Uzun boyunlu, dayanıklı hayvan.
Dışkı	Büyük abdest, insan pisliği.

E

Ebedî	Sonsuz, sonu olmayan.
Ecel	Hayatın sonu, ölüm zamanı.
Eda etmek	Yerine getirmek, yapmak.
Edep	Hayâ, utanma, iyi ahlak.
Ehl-i kitab	Kitaplı dinlerin mensupları. Yahudiler ve Hristiyanlar.
Emanet	Geri alınmak üzere verilen şeyler, korunması gereken şeyler.
Emniyet	Emin olma hali, güvenlik.
Esas	Asıl olan.
Esselâmu Aleyküm	Selâm sizin üzerinize olsun.
Esir	Savaşta yakalanan tutsak.

F

Faiz

Ödünç verilen para için fazladan alınan ve İslâm'a göre haram olan para.

Fedakâr

Özverili, her türlü güçlüğü sabreden.

Ferahlandırmak

Sıkıntı ve üzüntüyü yok etme, birinin mutlu olmasını sağlama.

Fert

Kişi, şahıs.

Fesat

Bozgunculuk.

Fethetmek

Bir yeri, bir ülkeyi almak.

Fetih

Zafer, ele geçirme.

Fuhşiyât

Taşkınlık, aşırı davranış, haram olan cinsel ilişki.

G

Galip gelmek

Yenmek, üstün gelmek.

Ganimet

Savaşta düşmandan ele geçirilen mal.

Gazi

Din uğruna savaşan kimse.

Geçit

Geçmeye yarayan yer, iki dağ arasında dar ve uzun yol.

Gözünden bile korumak

Birini, bir şeyi dikkatle korumak.

Gurur

Kendini büyük görmek, büyüklenmek.

Gütmek

Otlatmak, bakıp ilgilenmek.

H

Hacerülesved	Kâbe'de bulunan değerli, ünlü siyah taş.
Haddi aşmak	Ölçünün üstüne çıkmak, terbiyesizlik.
Hakem	Bir anlaşmazlığı gideren kimse.
Harçlık	Küçük ihtiyaçlar için ayrılmış para.
Haşr	Ölülerin kıyâmette dirilip bir yere toplanması.
Havz-ı Kevser	Peygamberimizin cenneteki havuzu.
Hayâ	Utanma.
Hayır	İyilik, iyi iş, karşılıksız yapılan iyilik, yardım.
Hayız	Kadınların aybaşı hali.
Haz	Hoşlanmak, zevk almak.
Hendek	Uzunlamasına kazılan derin çukur.
Hristiyan	Hz. İsâ tarafından tebliğ edilen, ancak sonradan insanlar tarafından bozulan İncil'e inanan kimse.
Hırka	Diğer elbiseler üzerine giyilen örme elbise.
Hikâye	Olmuş veya olacak olayların anlatılması.
Hinduizm	Hindistan'da yaşayan insanların büyük bir kısmının inandığı bâtıl din.
Hitaben	Hitap ederek, konuşarak.
Hüküm	Tartışılmaz dini kural, karar.
Hükümdar	Padişah, kral.
Hür olmak	Esir olmamak, özgür olmak.

I

İrk	Aralarında kan bağı bulunan insan topluluğu, soy.
İslah etmek	Düzeltilmek, iyi duruma getirmek.
İşıtmak	Aydınlatmak.

İ

İbret	Bir olaydan, kötü bir durumdan ders çıkarma.
İdrar	Sidik.
İfâ etmek	Bir işi yapmak.
İftar	Oruç açma vakti.
İftira	Olmayan bir suçu yükleme, kasıtlı olarak kötüleme.
İhsan	İyilik yapma, iyilik.
İkram	Misafiri ağırlama, hürmet gösterme, sunulan şey.
İmsak	Oruca başlama vakti.
İmtihan	Sınav, deneme.
İnkılâb	Devrim, ihtilal, dönüştürme.
İnşaat	Bina yapmak.
İrade	Bir şeyi yapıp yapmama konusunda karar verebilme gücü.
İsraf etmek	Gereksiz yere para, zaman veya emek harcama, savurganlık.
İstiğfar	Allah'tan günahlarının bağışlanmasını isteme.

İştirak etmek	Katılmak, ortak olmak.
İstişare etmek	Karşılıklı fikir ve görüş alışverişi yapmak, danışmak.
İtaat etmek	Verilen emre uymak, söz dinlemek.

K

Kabile	Bir soydan olan insanlar. Bir arada yaşayan topluluk.
Kabir	Ölülerin gömüldüğü yer, mezar.
Kafes	Bazı hayvanların içinde beslendiği telden yapılmış muhafaza.
Kafile	Birlikte yolculuk yapan kişilerin tümü.
Kamerî	Ay ile ilgili.
Kârlı	Kazançlı.
Kasîde	Büyükleri övmek için yazılan şiir.
Keçi	Eti, sütü, derisi ve kılı için yetiştirilen memeli evcil hayvan.
Keffâret	İbâdeti kasten bozmanın cezası.
Kelâm	Söz.
Kerem	Cömertlik, el açıklığı.
Kerpiç	Saman karışımı güneşte kurutulan ve ev yapımında kullanılan çamur.
Kervan	Uzak yerlere yolcu ve ticâret eşyası taşıyan kâfile.
Keser	Bir ağız keskin, kısa saplı kesme ve çakma âleti.
Keşif kolları	Düşmanın durumunu anlamak ve öğrenmek için gizlice gönderilen kişiler.
Kevser	Cennete bulunan bir akarsu.

Kıyamet	Dünyanın sonu, tekrar dirilip toplanma zamanı.
Kıssa	Öğüt verici, ders alıcı kısa hikâyeler.
Kıtlık	Kuraklık veya bazı şartlardan dolayı oluşan açlık, azlık.
Kibir	Büyüklik taslamak, kendini beğenmek.
Konaklamak	Yolculuk sırasında bir yerde kalıp geceyi orada geçirmek.
Kotarmak	Bir işi tamamlamak, bitirmek.
Köle	Para ile alınıp-satılan erkek hizmetçi.
Krepon kağıdı	Süslemede kullanılan, çabuk yırtılmayan esnek kağıt.
Kuraklık	Yağmursuzluğun oluşturduğu kıtlık.
Kürsü	Yüksekçe oturma yeri.

L

Lohusalık	Yeni doğum yapmış kadının hâli.
Lütuf	İyilik, iyi davranış.

M

Mağfiret	Allah'ın kullarının günahlarını affetmesi, bağışlaması.
Mahşer	Kıyamet gününde ölülerin dirilip toplanacağı yer.
Manastır	Rahip ve rahibelerin dünya ile ilgilerini keserek yaşadıkları yer, bina.
Mârifet	Ustalık, beceriklilik.
Mecûsî	Ateşe tapan, putperest.

Merhamet	Şefkat duygusu, acıma.
Merve	Kâbe'nin yanındaki bir tepenin ismi.
Meşrû	Dinin ve toplumun doğru bulduğu şey.
Mescid-i Aksâ	Kudüs'te bulunan mukaddes cami.
Mescid-i Harâm	Kâbe ve etrafı.
Mescid-i Nebevî	Medine'deki Peygamber Mescidi.
Meşgul olmak	Uğraşmak.
Meyhane	İçki satılan ve içilen yer, içki yeri.
Miktar	Kıymet, ölçü, sayı, derece.
Milâdî	Takvim başı olarak kabul edilen İsâ (a.s.)'in doğum tarihi.
Miras	Ölen birinden yakınlarına kalan mal veya para.
Misafir	Ziyaret amacıyla başka birinin evine giden, konuk, yolcu olan.
Misli	Benzeri, tıpkısı.
Mola	Dinlenme, ara verme.
Muazzam	Çok büyük, önemli.
Mucize	Peygamberlerin gösterdiği olağanüstü olaylar.
Muhafaza	Saklama, koruma.
Muharrem	Hicrî yılın ilk ayı.
Muhasara	Kuşatma, etrafını sarma, kontrol etme.
Mukaddes	Kutsal.
Mûsevî	Yahudi.
Mushaf	Kur'ân-ı Kerîm.

Mübârek	Değerli, güzel, kutsal.
Mücadele	Bir amaca ulaşmak için gösterilen gayret, çalışma.
Müdafa	Savunma, koruma.
Müjde	Sevindirici haber, iyi haber.
Mükellef	Dinen sorumlu olan.
Münasebet	İlişki.

N

Nezaket	Saygılı, kibar davranma, incelik.
Nida etmek	Çağırarak, seslenmek.
Nifas	Yeni çocuk doğurmuş kadının hali.
Nimet	İyilik, servet.
Niyaz	Dua, yalvarma.
Nota	Müzikte sesleri ifade eden işaretler.
Nur	Işık, aydınlık.
Nur dağı	Mekke'de bir dağın ismi.

O

Olağanüstü	Alışılanın üstünde olan, olağandışı.
Organ	Canlı bir vücudun görev yapan bölümü.
Ortak koşmak	Allah'a bir şeyi ortak kabul etmek, şirk.

Ö

Öcünü almak	İntikam almak.
Öfke	Şiddetli, aşırı kızgınlık.
Öksüz	Annesi ölmüş çocuk.
Örf	Gelenek, âdet.
Öz	Bir şeyin en esaslı kısmı, kişinin mânevi varlığı.

P

Perişan olmak	Çok zor duruma düşmek.
Pıhtı	Koyulaşmış sıvı.
Plan	Bir şeyi gerçekleştirmek için yapılan düzenleme.
Prensip	Temel düşünce, temel kural.
Prova	Deneme, hazırlık.

R

Rahip	Hristiyan din adamı, papaz.
Rahmet	Merhamet, bağışlama.
Razı olmak	Kabul etmek, memnun olmak.
Rebilüevvel	Kamerî ayların üçüncüsü.
Rehber	Yol gösteren kimse, klavuz.

Rek'at	Namazın kıyam, rüku' ve secdesini içine alan bölüm.
Resül-i Ekrem	Şerefli Peygamber Hz. Muhammed (s.a.v.).
Ressam	Resim yapan kimse.
Rengârenk	Çeşitli renkleri olan, renk renk.
Rükün	Bir şeyi meydana getiren esaslar.

S

Sabır	Acıya, üzüntüye ve sıkıntıya katlanma.
Sadık	Bağlı olan, samimi olan.
Safha	Dönem, devre.
Sandal	Suda binilen, genişçe kayık çeşidi.
Seher vakti	Şafakla güneşin doğuşu arasındaki vakit.
Sehiv secdesi	Yanılma secdesi.
Semâvî	Yüce Allah tarafından olan, ilâhî.
Sembol	İşaret, bir kavramı işaret eden şekil.
Servet	Zenginlik, varlık.
Siğınmak	Tehlikeden korunmak için, birinin korumasına girmek.
Siğır	Boynuzlu büyükbaş evcil hayvan.
Sirat	Kıyâmette cehennem üzerine kurulan köprü.

Soluklanmak	Derin ve rahat nefes almak.
Soy	Kanbağı ile birbirine bağlı kişiler, ırk.
Sulh	Barışma, barış, düşmanlığın kaldırılması.
Sûr	İsrâfil (a.s.)'in kıyamet zamanı çalacağı boru.
Sümkürmek	Burnundaki sümüğü temizlemek.

Ş

Şamanizm	Türklerin İslâm'dan önceki dini.
Şefkat	Acıyıp koruma, sevme.
Şehit	Allah yolunda canını feda eden Müslüman.
Şer	Kötülük, hayrın tersi, kavga.
Şeref	Yücelik, ululuk, seçkinlik.
Şuur	Bir şeyi anlama, kavrama gücü.
Şükür	Nimet ve iyiliği dile getirip bunları verene teşekkür etme, onu övme.

T

Taç	Başta takılan süslü ve kıymetli hükümdarlık işareti.
Taktir	Kader, alınyazısı.
Takvâ	Günahattan kaçınma, Allah'ın emir ve yasaklarına titizlikle uyma.
Talimat	Resmi yazı, emir.
Tasdik etmek	Kabul etmek, inanmak.

Tecavüz	Aşırı gitme, aşırılık, başkasının hakkına saldırma.
Tefekkür etmek	Düşünmek.
Tekbir	“Allâhuekber” diyerek Allah’ı yüceltme.
Ten	Vücut, bedenin deri kısmı.
Tercih etmek	Seçmek.
Tercüman	Bir dilde yazılan veya söylenen bir şeyi başka bir dile çeviren kişi, çevirmen.
Tevekkül	Allah’a güvenme.
Tevhid inancı	Bir Allah inancı.
Ticaret	Mal alım-satımı, kazanç, kâr.
Tövbe	Günahtan vazgeçme, bir daha işlememeye söz verme.

U

Uğur	İyilik getirdiğine inanılan şey.
Ulvi	Yüksek, yüce.
Umre	Hac zamanının dışında yapılan Kâbe ziyareti.

Ü

Ümmet	Bir peygambere inanan ve onun yolunda giden insanların hepsi.
Ümmi	Okuma-yazma bilmeyen.

V

Vaaz	Nasihah, öğüt, dinin emir ve yasaklarının anlatılması.
Vacip	Kesinlik bakımından farzdan sonra gelen.
Vadi	İki dağ arasında kalan dere boyu.
Vasiyet	Bir kimsenin ölümünden sonra yapılmasını istediği şey.
Veli	Bir insanı korumasına alan kişi, yardımcı. Allah'ın sevgili kulu.

Y

Yaratmak	Yoktan varetmek, meydana getirmek.
Yeđen	Kardeř çocuđu.
Yetim	Babası veya hem babası, hem de annesi ölmüş çocuk.
Yođun	Çok sık, fazla, aşırı.
Yosun	Su yüzünde veya dibinde yetişen çiçeksiz bitki. Taş veya ağaç kabukları üzerinde yetişen kısa boylu çiçeksiz bitki.
Yüce	Yüksek, büyük.

Z

Zırh	Savaşlarda; ok, kılıç, süngü gibi silahlardan korunmak için giyilen demir ve tel levhalardan yapılmış giysi.
Zikir	Allah'ı anmak, hatırlamak.
Zina	Kadın ile erkek arasındaki yasak ve günah olan cinsel ilişki.
Zulüm	Haksızlık, kötülük, işkence.

